

PARTII INUIT INATSISARTUNI

Partii Inuit
Randi Broberg

UKA 2013/83-1
17.10.2013

Una pillugu siunnersuut: **Dansk Institut for Internationale Studier, DIIS, pillugu inatsisip Kalaallit Nunaannut atortuulersinneqarnissaanut Naalakkersuisut peqquneqarnissaannut Inatsisartut aalajangiiffisassaattut siunnersuut, tassa imaalisinnaanngorlugu Inatsisartut Naalakkersuisullu DIIS-miit nalunaarutinik nassuiaatinillu piniarsinnaanngorlugit, Inatsisartut Naalakkersuisullu DIIS-imik atuisinnaanerit annertusarlugu.**

(Inatsisartunut ilaasortaq Sara Olsvig, Inuit Ataqtigiit)

Partii Inuit siunnersuummi maluginiarpaat ujartorneqartoq *nunarsuarmioqataaneq pillugu danskit ilisimatusarfiat*, naalisarlugu DIIS'i pillugu Danmark'imi inatsisitigut allannguisimaneq, Kalaallit Nunaannut aamma atuutilersinniarlugu, Naalakkersuisuniit suliniuteqarneq aallartinneqassasoq.

Aammattaaq Partii Inuit maluginiarparput Naalakkersuisut akissuteqaamminni taagaat *nunarsuarmioqataaneq pillugu danskit ilisimatusarfiat* (DIIS) siunissami annertunerusumik atornerqarnissaa – Nunatta tungaaniit nammineq imissuteqartarneq ilaatigut aqqutigalugu.

Kiisalu Partii Inuit maluginiarpaat, ullumikkut *nunarsuarmioqataaneq pillugu danskit ilisimatusarfiat* (DIIS) ullumikkut qanorpiaq atornerqarsinnaatiginersoq qulaajaavigineqarusuttoq, ilaatigut ullumikkut Folketing'imut ilaasortaatitat-, Nunatsinni suliniaqtigiiffiit naalakkersuinermut attuumassuteqanngitsut-, minnerunngitsumillu Naalakkersuisut aqqutigalugit.

Illuatungaatigullu Naalakkersuisut soqutigisarigaat, ilisimatusarnermi Ilisimatusarfiup qitiusumik inissisimatinniartuarnissaa.

Qulaani taaneqartut tunngavigalugit, Partii Inuit isumaqarput naalackersuisut inassuteqaataat tunngaviusumik isumaqatiginartoq. Tassanimi eqqaamasariaqarpoq *nunarsuarmioqataaneq pillugu danskit ilisimatusarfiat* (DIIS), soorngunami aamma Danmark'ip soqutigisai aallutarimmagit, taamaattumillu qitiulluinnartoq eqqumaffigissallugu, apeqqummik aaliangersimasumik aallaaveqarluni qulaajaavigisat imal. ilisimatusaatsit, minnerpaamik isinit assigiinngitsunit marlunnit qulaajaavigineqarsimanissaaat.

Ilisimatusarfiup qitiusutut inissimatittuarnissaanik pillugu Naalackersuisut soqutigisaat pillugu Partii Inuit isumaqataapput. Tassungali atatillugu erseqqissaateqarnissaq pisariaqarsorinarpoq;

Siullertut paasisutinik tunisassiornermi Ilisimatusarfiup qitiusutut inissisimanissaa pillugu Partii Inuit tungaanniit erseqqissaatigissavarput, ullumikkut Ilisimatusarfimmi pissutsit eqqarsaatigalugit, ajuusaarnaqisumik uagut nunaqavissuusugut kalaallisullu oqaaseqartuusugut Ilisimatusarfiup silarsuaanut iseqqusaannginnatta ilisimasanullu mattussaaqqagatta, taamalu danskisut / tuluttut oqaasillit kisimik atuisussatut pisinnaatitaaffeqarnerat Partii Inuit tungaanniit akuersaarneqarsinnaanngimmat. Tamannalu Naalackersuinikkut aaqiivigineqassasoq erseqqissumik ujartorparput.

Aappaattut Partii Inuit pingaartipparput ilisimatusarnermut ilinniagallit kalaallisut oqaasillit amerlisarneqarnissaaat eqqarsaatigalugu iliuusissatut pilersaaruteqarnissaq eqqarsaatigalugu, Ilisimatusarfiup inerisaavigineranut taputartuuttariaqartoq.

Pingajuattut Partii Inuit erseqqissassavarput, una oqaluuserisaaq aamma attuumassuteqarmat immikkoortumut 110' mut; tassa Ilisimatusarnermut siunnersuisarneq ilisimatusarnermullu aningaasaliisarneq pillugit Inatsisartut inatsisissaattut siunnersuummut.

Tassani Partii Inuit erseqqissaatigereerpaat pisariaqarmat qinikkat tungaanniit (naalackersuisut/inatsisartut/partiit) erseqqissaanissaq – *inuiaqatigiinni pisariaqartitat unammilligassallu annertuut* suussusilernissaaat eqqarsaatigalugit.

Kiisalu Nunatsinni Ilisimatusarnermut Siunnersuisoqatigiit pissaanermik assut annertuumik tigummisaqalersussaanera tunngavigalugu nalilersuigaanni, pissusissamisoortoq

siunnersuisoqatigiit pilersinneqartussat inuttalorsorneqarnerat qitiusumik isiginiassallugu.
Siunnersuummi oqaatigineqarpoq suliffeqarfiit, ilisimatusarnermi qitiusut pingaarutillillu tamarmik,
kiisalu aallarnisaanermik nutaaliornermillu ingerlatsisut, siunnersuisoqatigiinni aallartitaqarnissaat

Partii Inuit taama oqaaseqarluta immikkoortup aappassaaneerneqannginnerani innersuussutigaarput,
Nunanut Allanut Sillimaniarnermullu Ataatsimiititami kiisalu Kultureqarnermut,
Ilinniartitaanermut, Ilisimatusarnermut Ilageeqarnermullu Ataatsimiititami qaqeqqaarneqarnissaa,
isumaliutissiisoqarnissaa siunertaralugu.